

átmentő helyett

SZARNYALÓ KÖLTÉSZET

Sántha Attila

Tizensokéves kolozsvári tartózkodásom alatt a Helikon szerkesztői (Szilágyi István, Király László, Mózes Attila) többször elmesélték azt a történetet, miszerint a kommunista időkben előlapjuknál, az Utunknál egyszer egy dicsőítő összeállítást kellett lehozniuk, mely a *Szárnyaló költészet* címet kapta. A lap nyomdába is került, ahol a nyomda vagy valamelyik munkás ördöge folytán a szárnyaló szó á-járól bizony lemaradt vagy nyomtatás közben az ólombetűről le-törött az ékezet. Még szerencse, mesélték, hogy valaki időben – mielőtt a lap a postához került volna – észrevette a

gikszer, ugyanis egy ilyen blamázs után Ceaușescu elvtárs talpnyalói minimum börtönbe, de leginkább oroszlánok elé vetették volna az egész szerkesztőséget. Így szerencsére megúszták annyival, hogy napokig fekete tollal javították szárnyalóra a fekáliaszagú szövegeket.

Most mi is egy hasonló összeállítással jelentkezünk. Nem célunk pálcát törni az alábbi versek szerzői felett, hiszen tudjuk, ezt a munkát is valakinek el kellett végeznie, más-képp a lapok meg sem jelenhettek volna. Függetlenül attól, hogy ezeket a verseket a szerző meggyőződésből vagy kény-

szerből írta, az utókornak igenis tudnia kell róluk. Ezek a versek kordokumentumok, példái annak, mire nem tudja rákényszeríteni az embert a diktatúra.

Talán eljött az ideje annak, hogy valaki átnézzék az Erdélyben, Romániában született dicsőítő verseket is, fel-dolgozza azokat, mint tette a Magyarországon született versek esetében L. Simon László (*Munkás, paraszt, értelmiség munkaverseny lázában ég! Agitatív antológia-költészet Magyarországon, 1945–1956, Korona Kiadó, Budapest, 2002*).

Vajda Ferenc

Hódolat

A Román Kommunista Párt XIV.
Kongresszusának köszöntésére

Minden kongresszus ezerkilencszázhatvanöt óta a hódolat fenséges védjegye, napkeltétől napnyugtáig huszonhárom millió szív érhangon dobog érette; sokasodó Idők aranykorszakának ütőere, történelmünk könyvjelzőiként bíborkoszorú Óvele; dicső évek számvevője, érvek erejének mértani erezetű Határozataiból egy ország, egy nép mosolyának tündöklő fénye árad belőle; eszme és tett, tett és eszme a bizonyosság erejével a virágok ezerszínű szőnyegén kéz a kézben kísér a végtelenbe; méltóságunk jelképe: tiszta, makulátlan hitünk, a hétköznapok pillanataiban időtlen időnkig, örökkön-örökké hiszünk; a párt éltető erejével, bölcs Vezetőnk éleslátásával a kommunista jövő felé szab országépítő, távlatteremtő irányt, ahol a munka nyelvén a történelmet írják, hogy töretlen tettünk a békés élet igérete lehessen

(Igaz Szó, 1989/11-es szám)

Miklós László

Forradalmas szívvé!

Ebben a szívdobbanásnyi csöndben tűzpiros dalt dalolok Róla. Nevén nevezem, anyanyelvemen szólítom. Tűzpiros szavakat szólok hozzá, amelyeket a szívemből szakítok ki. Mert tűzpiros szavakra tanított, hogy megértsük egymást. A forradalom nyelvén. A harc nyelvén, mely folyik tovább kérlelhetetlenül. Esmélkedő gyermekkorom óta folyik. Jött velem az időben, és megyek vele az időben férfiként, harcosként immár ezen a földön, ebben a honban, amelynek anyanyelve a munka, amelynek anyanyelve a testvériség, amelynek anyanyelve a szabadság és a függetlenség, anyanyelve a kommunizmus, mely eljön, és olyan bizonyosan, mint télre tavasz – Ebben a szívdobbanásnyi csöndben most órá gondolok. Ebben a szívdobbanásnyi csöndben tűzpiros dalt dalolok Róla.

(Igaz Szó, 1989/7-es szám)

Oláh István

Jelentés a boldogságról

Ereje tölgyé, mondjátok, hűsége, mint az acél.
Csak azt tudom: ő a nép fia-
S a nép ereje tölgyé, hűsége, mint az acél,
bölcsessége teremtő okosság,
szívóssága maga az élet,
példás rend következetessége.
S minden, mi keze nyomán éled,
általunk éled. Ő a nép fia.

Nagyszerű éveit,
mint krónika, rögzíti az emlékezet,
úgy követik egymást az események,
napnyi pontossággal tudni nem is lehet,
és ilyenkor felnyílik a haza könyve,
ez az ő igazi krónikája,
minden egyes tette beírva örökre,
örökírással országépítő álma.

Ceaușescu és a párt, Ceaușescu és a nép,
nézd e hatalmas egység megannyi tanújelét.

Szűk álmú hegyvidék volt sokáig,
ahol élek, az ösztövért táj.
Gabonája kő, kenyere kőkenyér,
indult a gazda messze megélni
Olt s Küküllő mentén jó földű síkra,
át a szorosokon – hány emberöltő?
De így íródik a boldogságról anyanyelven,
korunkban s földünkön a lírai jelentés:
épül a táj és jobbul az ember,
ünnepi számvetésnek ez nem kevés.
Dolgunk akkora, mint a tenger,
huszonkétmilliós sereggel,
mai munkánk – a jövőteremtés.

Pillants le a gondolat magasából,
hol csillag és szél terem csupán,
pillants le az égtájak felé tisztelettel,
otthonod ez a napkelettől napnyugatig
megújhdott ország, otthonod,
testnek, szellemnek biztos hajlék.
Munkának, gondolatnak emberi tér,
hazám, szocialista Románia.
Erdély fensége, a Bărăgan nyugalma,
Moldva igézete – egyetlen világ,
tömeg és táj fölött kibomlik a zászló,
s a zászlón: Ceaușescu és a párt!

(Igaz Szó, 1988/1-es szám)

Felszín

Bokor Katalin

Emberként, hősként

Egyszerű kis falusi házból
Indult el egykor, még gyerek,
De szívében már felnőtt álmok:
Mégváltoztatni a világot,
Úgy, ahogy ennek a hazának,
Népe testvéri családjának
Emberibb, szebb és jobb lehet.

Vállalt érte emberként, hősként,
És vállal egy életen át,
Hogy pusztuljon sok gyilkos fegyver
S az ember – bárhol – legyen ember,
Hogy kék ég ragyogjon felettünk,
Békében alkossunk, teremtsünk,
Erre kötelezte magát.

Emberként, hősként áll az élen,
És tudja: nagy e feladat,
Ma meg különösen nehéz...
De huszonkétmillió szív és ész,
Mellette áll, egy akarat,
független, erős és szabad!

Emberként, hősként áll az élen;
És vállal egy életen át -
Kívánjuk, sok-sok évet éljen,
Erőben és jó egészségben,
Vezesse új diadalokra
Ezt a testvéri, szép hazát!

(Igaz Szó, 1988/1-es szám)

Márki Zoltán

A népért élni

A párt vezet, a párt
élen az ember,
kiben a forradalom
ölt testet.

Nagy céljainkat
közösen elérni
önmagunkra leltünk
általa és véle.

A jövőt vigyázza,
elgazít az időben,
új erőt önt belénk
nap mint nap.

A népért élni
tanít kommunistaként,
gondolata, harca
így visz győzelemre.

(Igaz Szó, 1988/1-es szám)